

Sygn. akt IC 1245/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia SO Adam Bojko
Protokolant	sekr. sąd. Aneta Wojtasik

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zadośćuczynienie, rentę i ustalenie odpowiedzialności na przyszłość

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki A. W.:

a. kwotę 88 150,00 (osiemdziesiąt osiem tysięcy sto pięćdziesiąt i 00/100) zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od 8 maja 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

b. kwotę 4 298,00 (cztery tysiące dwieście dziewięćdziesiąt osiem i 00/100) zł tytułem renty na zwiększone potrzeby wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 3 558,00 (trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt osiem i 00/100) zł od 3 lutego 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 3 558,00 (trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt osiem i 00/100) zł od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 740,00 (siedemset czterdzieści i 00/100) zł od 13 października 2016 r. do dnia zapłaty

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. znosi wzajemnie między stronami poniesione koszty procesu;

4. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 5 475,58 (pięć tysięcy czterysta siedemdziesiąt pięć i 58/100) zł – tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa;

5. odstępuje od obciążenia powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa.

Sygn. akt I C 1245/14

UZASADNIENIE

Powódka A. W. w pozwie wniesionym w dniu 12 września 2014 r. przeciwko (...) S.A. w W. zażądała zasądzenia od pozwanego kwoty 200 000 zł tytułem odszkodowania oraz renty w wysokości 500 zł miesięcznie.

W piśmie przygotowawczym złożonym w dniu 16 lutego 2015 r. pełnomocnik powódki sprecyzował pozew oraz rozszerzył żądanie pozwu wnosząc o zasądzenie od pozwanego:

1. kwoty 201 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7.05.2014 r. do dnia zapłaty,
2. kwoty 9 500 zł tytułem renty na zwiększone potrzeby za okres od 13.01.2013 r. do 27.08.2014 r. tj. w kwocie po 500 zł miesięcznie wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;
3. renty w kwocie 500 zł miesięcznie z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy, płatnej do 10 –go każdego miesiąca, począwszy od 28.08.2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;
4. ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej za szkody mogące powstać w przyszłości;
5. zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie żądania podał, że powódka w dniu 13.01.2013 r. brała udział w kuligu zorganizowanym przez R. K., który prowadził ciągnik rolniczy. Do ciągnika zostało dopiętych 10 sanek, w tym sanki, na których siedziała powódka. R. K. miał prowadzić kulig w sposób bezpieczny, drogami prywatnymi, zmienił jednak zdanie i zjechał na drogę publiczną, następnie zaczął przyspieszać i wykonywać szybkie i ostre skręty, w wyniku czego zestaw sanek wypadł z toru jazdy, a powódka uderzyła w głowę w betonowy słup. W wyniku wypadku powódka doznała poważnych obrażeń ciała skutkujących znacznymi cierpieniami, potrzebą korzystania z opieki innych osób oraz częściową utratą zdolności do pracy. R. K. został uznany za winnego spowodowania wypadku prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie M.. Samoistny posiadacz kierowanego przez niego ciągnika miał zawartą umowę ubezpieczenia OC z pozwanym.

Pozwany (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł zarzut przyczynienia się powódki do powstania szkody co najmniej w 40 %. Wskazał, że w toku postępowania likwidacyjnego przyznał powódce kwotę 700 zł z tytułu kosztów opieki osób trzecich oraz kwotę 16 000 zł tytułem zadośćuczynienia i po uwzględnieniu jej przyczynienia się do powstania szkody, wypłacił na jej rzecz kwotę 420 zł tytułem zwrotu kosztów opieki i 9 600 zł tytułem zadośćuczynienia, a przyznane kwoty w pełni rekompensują poniesioną szkodę. Podniósł także, że powódka nie udokumentowała roszczenia o rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 13 stycznia 2013 r. powódka brała udział w kuligu odbywającym się na sankach dopiętych do ciągnika rolniczego marki Z. nr rej. (...), którym kierował R. K.. R. K. miał prowadzić kulig z małą prędkością, drogami prywatnymi. W pewnym momencie wyjechał jednak na drogę publiczną, a następnie przyspieszył, jadąc od lewej krawędzi jezdni do prawej, w wyniku czego doprowadził do wywrócenia się sanek, na których siedziała powódka oraz uderzenia powódki o betonowy słup przy drodze. W wyniku wypadku powódka doznała obrażeń ciała w postaci wieloodłamowego złamania kości skroniowej prawej z niewielkim wgłębieniem odłamów, stłuczenia prawego płata skroniowego mózgu, złamania łuku kości jarzmowej prawej i złamania bocznej ściany zatoki szczękowej prawej, złamania wyrostka rylcowatego kości łokciowej lewej. Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 15 stycznia 2014 r. sygn. akt II K 960/13 R. K. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 k.k.

/dowód: odpis wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie M.. z 15.01.2014 r. sygn.. akt II K 960/13 ze stwierdzeniem prawomocności k. 61 -61 odwrót, zeznania powódki protokół k. 205: adnotacje: 00:07:00 -00:09:23/

Po wypadku powódka straciła przytomność i została przewieziona do Oddziału Ratunkowego Szpitala w T., gdzie w badaniu TK głowy stwierdzono: złamanie prawej kości skroniowej przechodzące przez podstawę i łuskę z częściowym

przemieszczeniem odłamów do jamy czaszki, złamanie bocznej i górnej ściany oczodołu prawego, stłuczenie prawego płata skroniowego, ze zniesieniem rezerwy płynowej w tej okolicy i jej zmniejszeniem nad pozostałą częścią mózgowia, złamanie bocznej ściany zatoki szczękowej prawej z poziomem krwi do 1/2 objętości zatoki. W badaniu RTG stwierdzono złamanie wyrostka rylcowatego lewej kości łokciowej. W dniu 13 stycznia (...). powódka została wypisana z Oddziału Ratunkowego i skierowana do dalszego leczenia w Szpitalu w Z.. W dniu 13 stycznia 2013 r. powódka została przyjęta do Oddziału Neurochirurgicznego Wojewódzkiego Szpitala (...) w Z., gdzie rozpoznano: wieloodłamowe złamanie kości skroniowej prawej z wgłobieniem odłamów, stłuczenie prawego płata skroniowego mózgu, złamanie łuku kości jarzmowej prawej, złamanie bocznej ściany zatoki szczękowej prawej, złamanie kości sklepienia czaszki. W szpitalu operacyjnie usunięto wgłobione odłamy złamanej kości skroniowej oraz dokonano repozycji złamania. Powódka została wypisana ze Szpitala w dniu 22 stycznia 2013 r. Otrzymała skierowanie do Kliniki (...) w celu operacyjnej repozycji prawej kości jarzmowej. W okresie od 31 stycznia 2013 r. do 29 marca 2013 r. powódka leczyła się w (...) w T.. W dniu 12 kwietnia 2013 r. powódka podjęła leczenie w Poradni Neurologicznej w T.. Kolejne wizyty powódki w tej Poradni miały miejsce w dniach: 17 maja 2013 r., 10 czerwca 2013 r., 8 lipca 2013 r., 10 lipca 2013 r., 24 lipca 2013 r., 19 grudnia 2013 r. i 10 lutego 2014 r. Powódka zgłaszała skargi na bóle i zawroty głowy, zaburzenia koncentracji i uwagi. W badaniu przedmiotowym nie stwierdzano objawów uszkodzenia centralnego układu nerwowego. Powódka była leczona z rozpoznaniem cerebrastenii pourazowej. W dniu 22 kwietnia 2013 r. powódka skorzystała z porady w Prywatnym Gabinetie Neurologicznym. W przeprowadzonym wówczas badaniu neurologicznym stwierdzono u niej słabszą inercję prawego kącika ust, żywe odruchy głębokie w lewej kończynie górnej, podążanie lewej kończyny dolnej oraz tendencję do ekstensji palucha po lewej.

/dowód: historia choroby k. 32 -42, wynik badania RTG k. 43, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 46, opis badania TK k. 47, k. 48, -87, historia choroby k. 52, k. 54, historia leczenia w Prywatnym Gabinetie Lekarskim k. 53 -53 odwrót, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 58 -58 odwrót, zeznania powódki protokół k. 205; adnotacje: 00:09:23 -00:14:19/

Po opuszczeniu szpitala powódka poruszała się o własnych siłach. Wymagała pomocy przy jedzeniu, kąpieniu, ubieraniu się i rozbieraniu. Przyjmowała leki na bóle i zawroty głowy, które kosztowały 70 -100 zł miesięcznie. Za wizytę w prywatnym gabinecie neurologicznym zapłaciła 30 zł. Powódka była w złym nastroju psychicznym ze względu na obrażenia twarzy. W chwili wypadku powódka miała 20 lat. Pracowała jako pracownik produkcji na podstawie umowy o zastępstwo oraz była studentką studiów licencjackich zaocznych na kierunku dietetyka. Po wypadku była niezdolna do pracy. Umowa o pracę uległa rozwiązaniu z upływem okresu zastępstwa. Po zakończeniu leczenia powódka podjęła pracę sprzedawcy w drogerii, którą świadczyła w do czasu zajścia w ciążę. Po upływie roku od wypadku powódka kontynuowała studia licencjackie. Obecnie jest na czwartym roku studiów. Będzie studiowała jeszcze dwa lata. W dniu 6 czerwca 2015 r. powódka wyszła za mąż, a w dniu (...) urodziła dziecko. Po wypadku powódka zrezygnowała z jazdy na łyżwach i rolkach ponieważ obawia się upadku.

/dowód: zeznania świadka E. W. protokół k. 99; adnotacje: 00:08:02 -00:20:13, zeznania powódki protokół k. 205; adnotacje: 00:11:31 -00:23:36/

Orzeczeniem (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w T. z 28.08.2013 r. stwierdzono u powódki umiarkowany stopień niepełnosprawności okresowo do 24.07.2013 r. ze względu na schorzenia neurologiczne. W orzeczeniu wskazano, że powódka wymaga odpowiedniego zatrudnienia na stanowisku przystosowanym w warunkach zakładu pracy chronionej oraz okresowej opieki osoby drugiej. Natomiast orzeczeniem (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w T. z 29.11.2014 r. stwierdzono u powódki lekki stopień niepełnosprawności okresowo do 29.11.2015 r. ze względu na schorzenia neurologiczne.

/dowód: orzeczenia o stopniu niepełnosprawności k. 59 -59 odwrót, k. 100 -100 odwrót/

Obecnie powódka skarży się na częste bóle głowy, sporadycznie zawroty głowy, dyskomfort przy otwieraniu ust bądź spożywaniu twardych pokarmów (ból w okolicy kości jarzmowej prawej), pobolewania dalszej części przedramienia lewego i nadgarstka lewego, podczas przeciążenia bądź zmiany pogody.

/dowód: opinia biegłego neurologa B. S. k. 102 -104, opinia biegłego ortopedy R. E. k. 120 -121 odwrót, zeznania świadka E. W. protokół k. 99; adnotacje: 00:12:57 -00:20:13, zeznania powódki protokół k. 205; adnotacje: 00:19:05 -00:21:22/

Doznany przez powódkę uraz czaszkowo –mózgowy ze złamaniem kości podstawy i sklepienia czaszki oraz sfluczeniem mózgu, spowodował trwały uszczerbek na zdrowiu powódki wynoszący **22 %**, w tym 7 % z pozycji 2 (uszkodzenia kości sklepienia i podstawy czaszki – wgłobienia, szczeliny, fragmentacja w zależności od rozległości uszkodzeń 5 -10 %), 15 % per analogiam do poz. 10a (zaburzenia adaptacyjne będące następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń (...), a) utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo –mózgowym 5 -10 %). Powódka doznała urazu ośrodkowego układu nerwowego, potwierdzonego badania neuroobrazującymi, a w przedmiotowym badaniu neurologicznym w kwietniu 2013 r. stwierdzono odchylenia od stanu prawidłowego. W późniejszym okresie i obecnie nie stwierdza się u powódki objawów uszkodzenia oun. Zatem u powódki doszło do trwałego uszkodzenia oun, co nie odpowiada uszczerbkowi z poz. 10a, ale obecnie nie stwierdza się objawów uszkodzenia oun, co nie odpowiada uszczerbkowi z poz. 9c.

Po przebytych urazie głowy i zabiegu neurochirurgicznym przy współistnieniu złamania kości łokciowej lewej (z unieruchomieniem gipsowym) powódka wymagała pomocy i opieki osób trzecich. Przez okres 6 tygodni po leczeniu szpitalnym (do czasu zdjęcia gipsu) powódka wymagała pomocy w niektórych czynnościach samoobsługi (toaleta ciała, ubieranie się) oraz w czynnościach codziennych (sprzątanie, przygotowywanie posiłków, zakupy i załatwianie innych spraw poza domem) –w wymiarze 4 godz. dziennie. W miarę upływu czasu zakres i wymiar niezbędnej pomocy ulegał zmniejszeniu. Przez kolejne dwa miesiące powódka wymagała pomocy w wymiarze 2 -3 godz. dziennie (gotowanie, sprzątanie, nadzór/opieka przy kąpielach, pomoc przy załatwianiu spraw poza domem) oraz w wymiarze 1 godz. dziennie przez kolejne dwa miesiące (sprzątanie i inne cięższe prace domowe). W późniejszym okresie powódka nie wymagała i nie wymaga obecnie pomocy i opieki osób trzecich.

Cierpienia fizyczne powódki spowodowane doznany urazem, zabiegami neurochirurgicznymi i stanem po operacji, były znaczne przez dwa tygodnie. W późniejszym okresie bóle i zawroty głowy powodowały cierpienia fizyczne średniego stopnia przez kolejne 2 -4 tygodnie, malejąc w miarę upływu czasu do umiarkowanych. Przewlekłe pourazowe bóle głowy powodują obecnie cierpienia niezbyt dużego stopnia.

Czynne leczenie neurologiczne zostało zakończone, ale z powodu utrzymujących się bólów i zawrotów głowy po przebytych urazie wskazana jest okresowa kontrola neurologiczna 1 -2 razy w roku.

Pourazowe bóle i zawroty głowy mogą się utrzymywać przewlekłe. Obecnie po 2,5 roku po przebytych urazie nie należy się spodziewać innych, późnych następstw przebytego urazu głowy.

/dowód: opinia biegłego neurologa B. S. k. 102 -104, k. 126/

Złamanie wyrostka rylcowatego kości łokciowej przedramienia lewego zostało wygojone bez obrzęku i zniekształceń, ruchy są niebolesne w zadowalającym zakresie poza nieznacznymi ubytkami tj. ograniczeniem zgięcia grzbietowego nadgarstka lewego ok. 10° i ograniczeniem zgięcia dłoniowego nadgarstka lewego ok. 20°. Trwały uszczerbek na zdrowiu powódki wynosi 3 % przez analogię z pozycji 122a. Po wypisie ze szpitala z powodu dysfunkcji kończyny górnej lewej powódka wymagała opieki przez około 1 miesiąc, średnio około 2 godziny na dobę. Z powodu obrażeń dalszej części przedramienia lewego, cierpienia powódki były umiarkowane przez około 4 tygodnie, a po tym okresie były nieznaczne. Przy braku powikłań i przy liniowym procesie gojenia, powrót do zadowalającej wydolności nastąpił w ciągu miesiąca. Rokowania na przyszłość są stabilne. Nie należy się spodziewać istotnego pogorszenia stanu zdrowia narządu ruchu. Proces leczenia został zakończony. Powódka nie wymaga dalszego leczenia rehabilitacyjno –ortopedycznego.

/dowód: opinia biegłego ortopedy R. E. k. 120 -121 odwrót/

Złamanie kości okolicy jarzmowo –szczękowo –oczodołowej prawej zostało wygojone. Występuje pourazowa artropatia w prawym stawie skroniowo –żuchwowym. Uszczerbek na zdrowiu powódki wywołany wygojonym złamaniem kości okolicy jarzmowo –szczękowo –oczodołowej prawej z przemieszczeniem odłamów kostnych oraz pourazową artropatią prawego stawu skroniowo –żuchwowego wynosi 5 % z pozycji 24b. Powódka po przebyłym złamaniu nie wymagała pomocy osób trzecich. Konieczna była dieta płynna. Znaczne cierpienia fizyczne trwały do 14 dni. Rokowania na przyszłość są dobre. Powódka wymaga rehabilitacji dolegliwości ze strony stawu skroniowo – żuchwowego prawego.

/dowód: opinia biegłego w dziedzinie chirurgii szczękowej M. Ś. k. 133 -134 odwrót/

Następstwem obrażeń ciała doznanych przez powódkę w wypadku jest blizna pooperacyjna skóry owłosionej głowy w okolicy skroniowej, o długości 14 cm i szerokości 2 -3 mm, widoczna po rozsunięciu włosów oraz pourazowe zniekształcenie kości skroniowej prawej –wyczuwalne zgłębienie kości na obszarze 3 x 5 cm.

Stały uszczerbek na zdrowiu będący następstwem istniejących zniekształceń bliznowatych skóry owłosionej głowy wynosi 3 % z pozycji 1A (uszkodzenie powłok czaszki 5 -10 %). Stwierdzony uszczerbek jest mniejszy niż dolna granica, ponieważ blizna jest ukryta pod włosami, a przez to stosunkowo mało widoczna. Stały uszczerbek na zdrowiu będący wynikiem ubytków kości czaszki wynosi 7 % z pozycji 2 (uszkodzenia kości pokrywy i sklepienia czaszki –wgłobienia, szczeliny, fragmentacja w zależności od rozległości uszkodzeń. Stwierdzony uszczerbek jest tożsamy z uszczerbkiem orzecznym przez biegłego z zakresu neurologii.

Zakres cierpień fizycznych związanych z urazem i przebyłym zabiegiem operacyjnym był znaczny przez około 2 tygodnie. Przez kolejne 2 tygodnie dolegliwości miały charakter umiarkowany.

Okres gojenia się rany pooperacyjnej wynosił około 10 -14 dni. Powódka nie stosowała żadnych preparatów w celu pielęgnacji blizn pooperacyjnych. Nie jest możliwe całkowite usunięcie istniejących blizn ani w wyniku operacji plastycznej ani na drodze leczenia zachowawczego. Ponieważ blizna ma charakter liniowy (jest długa, ale wąska), a ponadto jest ukryta w skórze owłosionej głowy ewentualny zabieg korekcyjny nie przyniesie żadnej poprawy. Z punktu widzenia chirurgii plastycznej powódka nie wymaga leczenia.

/dowód: opinia biegłego w dziedzinie chirurgii plastycznej T. Z. k. 151 -153/

Następstwem wypadku komunikacyjnego z dnia 13 stycznia 2013 r. były zaburzenia adaptacyjne powódki o typie reakcji adaptacyjnej. W wyniku wystąpienia objawów depresyjnych po wypadku, powódka utraciła zdolność do odczuwania przyjemności, pojawił się niepokój, drażliwość, płaczliwość, wyraźnie obniżony nastrój, niechęć do kontaktów z innymi osobami, myślenie pesymistyczne. Objawy te w nasileniu znacznym trwały do około miesiąca po wypadku, a w nasileniu umiarkowanym przez kolejne kilka miesięcy (do pół roku). Jakość życia powódki uległa w tym okresie wyraźnemu obniżeniu. Obecnie u powódki nie występują objawy depresyjne ani inne objawy lub zespoły chorobowe z zakresu psychiatrii. Z powodu dysfunkcji zdrowia psychicznego powódka wymagała wsparcia innych osób przez okres co najmniej miesiąca. Powódka nie korzystała z leczenia psychiatrycznego oraz terapii psychologicznej. Zaburzenia adaptacyjne wywołane wypadkiem spowodowały długotrwały uszczerbek na zdrowiu powódki wynoszący 5 % z pozycji 10a (zaburzenia adaptacyjne, będące następstwem urazów w wyniku których nie doszło do trwałych uszkodzeń oun).

/dowód: opinia biegłego w dziedzinie psychiatrii A. R. k. 177 -180/

W dniu 7 kwietnia 2014 r. powódka zgłosiła szkodę pozwanemu w związku z łączącą go umową ubezpieczenia OC z samoistnym posiadaczem ciągnika rolniczego marki Z. nr rej. (...), wnosząc o przyznanie zadośćuczynienia w kwocie 300 000 zł. Decyzją z 7 maja 2014 r. pozwany przyznał powódce zadośćuczynienie w kwocie 16 000 zł oraz zwrot kosztów opieki osób trzecich w kwocie 700 zł i po uwzględnieniu przyczynienia się powódki do szkody w wysokości 40 %, wypłacił powódce łącznie kwotę 10 020 zł.

/dowód: zgłoszenie szkody w aktach szkody k. 84., decyzja pozwanego z 7.05.2014 r. w aktach szkody k. 84/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Nie budziło sporu, że powódka doznała uszkodzeń ciała na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 13 stycznia 2013 r. Strona pozwana nie kwestionowała zasady swojej odpowiedzialności za skutki tego wypadku. Podniosła zarzut przyczynienia się powódki do powstania szkody. Kwestionowała również wysokość bądź zasadność poszczególnych roszczeń objętych pozwem.

Zarzut przyczynienia się powódki do powstania szkody jest uzasadniony. Zgodnie z treścią art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Niewątpliwie przepis ma zastosowanie do zachowań poszkodowanego, a nie zdarzeń od niego niezależnych. W piśmiennictwie zaproponowano, aby pojęcie przyczynienia ujmować czysto kauzalnie, przy jednoczesnym zanegowaniu obowiązku bezwzględnie obowiązku redukcji odszkodowania. Decydującą rolę odgrywałyby tu okoliczności wskazane w art. 362 k.c. jako kryteria zmniejszenia odszkodowania. Samo przyczynienie –jako pojęcie ze sfery kazualnej –ma miejsce wówczas gdy zachowanie poszkodowanego i doznany przez niego uszczerbek pozostają w adekwatnym związku przyczynowym, co warunkuje przejście do operacji zmniejszenia odszkodowania. W przypadku aktów poświęcenia redukcja odszkodowania będzie wyłączona (por. M. Kaliński (w): System Prawa Prywatnego, t. 6, Warszawa 2009, s. 183 -184). Formuła art. 362 k.c. przyznaje główne znaczenie stopniowi winy obu stron, co oznacza nakaz zmniejszenia odszkodowania w przypadkach wystąpienia winy po obu stronach. Stopień jego redukcji zależy przede wszystkim od porównania ciężaru gatunkowego winy. Zmniejszenie odszkodowania nie następowaloby jeżeli po stronie dłużnika zachodziłaby wina umyślna, a poszkodowanemu nie można zarzucić winy. Lekki stopień winy poszkodowanego nie musiałby prowadzić do zmniejszenia odszkodowania, jeżeli dłużnik odpowiadałby na zasadzie bezprawności, ryzyka bądź słuszności, przy czym jego zachowanie w znaczącym stopniu naruszyło obowiązujące zasady postępowania. Kolejnym kryterium zmniejszenia odszkodowania jest stopień przyczynienia poszkodowanego, jeżeli da się go ustalić z matematyczną ścisłością. Przy operacji wymiaru odszkodowania należy każdorazowo brać pod uwagę także pozostałe okoliczności, takie jak ciężar i rola ewentualnego naruszenia obowiązujących reguł postępowania, nie tylko prawnych, ale również prakseologicznych, a także motywy zachowania stron. Gdy brak wymienionych wskazówek, redukcja odszkodowania powinna objąć jego połowę (por. M. Kaliński (w): System Prawa Prywatnego, t. 6, Warszawa 2009, s. 191 -192).

Zgodnie z art. 60 ust. 2 pkt 4 ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 113 ze zm.) zabrania się kierującemu ciągnięcia za pojazdem osoby na nartach, sankach, wrotkach lub innym podobnym urządzeniu.

Powódka decydując się na jazdę na sankach za ciągnikiem kierowanym przez R. K., przyczyniła się do odniesionej szkody w wyniku wypadku komunikacyjnego, albowiem zakazane ciągnięcie sanek za pojazdem było przyczyną wypadku.

Nie można jednak podzielić stanowiska strony pozwanej, że przyczynienie się powódki do powstania szkody uzasadnia redukcję należnych jej świadczeń o 40 %. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego R. K., wbrew wcześniejszym ustaleniom wjechał kierowanym przez siebie ciągnikiem rolniczym wraz z doczepionymi do niego sankami na drogę publiczną i poruszał się zbyt szybko od lewej do prawej krawędzi jezdni, co miało decydujący wpływ na powstanie szkody. W ocenie Sądu stopień winy kierującego pojazdem który naruszył zakaz wynikający z art. 60 ust. 2 pkt 4 prawa o ruchu drogowym, a dodatkowo poruszał się od prawej do lewej krawędzi jezdni ze zbyt dużą prędkością, jest znacznie poważniejszy niż stopień zawinienia powódki.

Uwzględnienie przytoczonych okoliczności mających znaczenie dla oceny stopnia przyczynienia się powódki do powstania szkody uzasadnia zmniejszenie należnych jej świadczeń co najwyżej o 15 %.

Na podstawie art. 445 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Podstawą zadośćuczynienia jest krzywda polegająca na cierpieniach fizycznych i psychicznych związanych z rozstrojem zdrowia. Art. 445 § 1 k.c. nie zawiera żadnych kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, wobec czego kryteria te zostały wypracowane przez judykaturę. Spośród funkcji spełnianych przez zadośćuczynienie współcześnie na czoło wysuwa się funkcja kompensacyjna. Przyznana z tego tytułu suma pieniężna powinna wynagrodzić doznane przez poszkodowanego cierpienia fizyczne i psychiczne oraz utratę radości życia. Ma mu również ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć, dzięki czemu zostaje przywrócona, przynajmniej częściowo, równowaga, która została zachwiana na skutek popełnienia czynu niedozwolonego. Dla wysokości zadośćuczynienia jako świadczenia o charakterze kompensacyjnym, podstawowe znaczenie ma zawsze rozmiar doznanej krzywdy, który zależy od wielu czynników m. in. trwałości i skutków wypadku lub okresu trwania objawów chorobowych i ich nasilenia, stopnia cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywności i czasu trwania, nieodwracalności następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwa, oszpeceń), rodzaju wykonywanej pracy, szans na przyszłość, poczucia nieprzydatności społecznej, bezradności życiowej, wieku poszkodowanego, jego osobistej sytuacji, w tym również jego przyszłych perspektyw życiowych. Znaczenie może mieć również stopień winy sprawcy szkody i odczucia jej przez poszkodowanego. (por. wyroki SN z 12.04.1972 r., II CR 57/72, opubl. OSNCP 1972 nr 10 poz. 183; z 30.11.1999 r., I CKN 1145/99, niepubl., z 27.08.1969 r., (...), opubl. OSNCP 1970 nr 6 poz. 111; z 12.09.2002 r., IV CKN 1266/00, opubl. LEX nr 80272; z 13.03.1973 r., II CR 50/73, opubl. LEX nr 7228, z 9.11.2007 r., V CSK 245/07, opubl. (...) poz. 95).

Określając wysokość zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez powódkę Sąd uwzględnił charakter uszkodzeń ciała powódki oraz jego skutki. Powódka w wyniku wypadku doznała licznych obrażeń ciała w tym: wieloodłamowego złamania kości skroniowej prawej z wgłobieniem odłamów, stłuczenia prawego płata skroniowego mózgu, złamania łuku kości jarzmowej prawej, złamania bocznej ściany zatoki szczękowej prawej, złamania kości sklepienia czaszki oraz złamania wyrostka rylcowatego lewej kości łokciowej.

Trwały uszczerbek na zdrowiu powódki wywołany obrażeniami ciała odniesionymi w wypadku, po uwzględnieniu tożsamości uszczerbku wywołanego pourazowym zniekształceniem kości skroniowej prawej, stwierdzonego zarówno przez biegłego w dziedzinie neurologii, jak również przez biegłego w dziedzinie chirurgii plastycznej, wynosi **38 %**, a zatem jest znaczny.

Leczenie doznanych urazów trwało rok. Obejmowało dziesięciodniową hospitalizację oraz zabieg operacyjny polegający na usunięciu wgłobionych odłamów złamanej kości skroniowej oraz repozycji złamania.

Skutkiem doznanych uszkodzeń ciała powódki były znaczne cierpienia fizyczne utrzymujące się przez 1 -1,5 miesiąca od wypadku oraz długotrwałe cierpienia nieznacznego stopnia, utrzymujące się do chwili obecnej. Powódka odczuwała bowiem dolegliwości bólowe każdego z naruszonych narządów ciała, a niektóre z nich odczuwa do chwili obecnej.

Stopień cierpień psychicznych powódki wywołanych przebyłym urazem wielonarządowym również był znaczny. Powódka mając 20 lat, na skutek wypadku stała się osobą niepełnosprawną. Była przez pewien czas uzależniona od opieki i pomocy osób trzecich. Musiała poddać się długotrwałemu leczeniu. Będąc młodą dziewczyną musiała zmagać z widocznymi skutkami wypadku w postaci szpecącej blizny głowy i pourazowego zniekształcenia kości skroniowej prawej. Nie mogła jeździć na łyżwach bądź rolkach oraz przez pewien czas kontynuować nauki na studiach licencjackich. W wyniku wystąpienia objawów depresyjnych po wypadku, powódka utraciła zdolność do odczuwania przyjemności, pojawił się niepokój, drażliwość, płaczliwość, wyraźnie obniżony nastrój, niechęć do kontaktów z innymi osobami, myślenie pesymistyczne. Objawy te w nasileniu znacznym trwały do około miesiąca po wypadku, a w nasileniu umiarkowanym do pół roku po wypadku. Jakość życia psychicznego powódki uległa w tym okresie wyraźnemu obniżeniu.

Nie można również pomijać trwałych skutków wypadku pod postacią blizny pooperacyjnej głowy i pourazowego zniekształcenia kości skroniowej prawej, pourazowej artropatii w prawym stawie skroniowo – zuchwowym, skutkującej bólami okolicy kości jarzmowej prawej przy otwieraniu ust bądź spożywaniu twardych pokarmów, słabszej innerwacji prawego kącika ust oraz ograniczeń ruchomości nadgarstka lewego, utrzymujących się bólów i zawrotów głowy.

W ocenie Sądu w realiach niniejszej sprawy odpowiednim zadośćuczynieniem będzie kwota 115 000 zł. Świadczenie w takiej wysokości będzie spełniało kompensacyjną funkcję. Uwzględnia przy tym wszystkie okoliczności obrazujące rozmiary krzywdy doznanej przez powódkę, a tym samym będzie odpowiednie do wyrządzonej szkody. Przedmiotowa kwota w polskich realiach społeczno – gospodarczych z pewnością stanowi ekonomicznie odczuwalną wartość, umożliwi podniesienie stopy życiowej i komfortu życiowego powódki. Tym samym powinna wynagrodzić doznane cierpienia fizyczne i psychiczne związane z uszkodzeniami ciała i rozstrojem zdrowia oraz ich trwałymi bądź długotrwałymi skutkami, a ponadto ułatwić powódce przezwyciężenie ujemnych przeżyć, dzięki czemu zostanie przywrócona równowaga zachwiana na skutek popełnienia czynu niedozwolonego.

Uwzględniając przyczynienie się powódki do powstania szkody oraz kwotę zadośćuczynienia wypłaconą przez pozwanego po zgłoszeniu szkody, roszczenie o zadośćuczynienie pozostaje niezaspokojone co do kwoty **88 150 zł** ($115\ 000\ \text{zł} \times 85\ \% = 97\ 750\ \text{zł} - 9\ 600\ \text{zł} = 88\ 150\ \text{zł}$).

Poza zadośćuczynieniem powódka domagała się zasądzenia od pozwanego renty na zwiększone potrzeby w kwocie po 500 zł miesięcznie za okres od 13.01.2013 r. do 27.08.2014 r. oraz renty z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy w kwocie po 500 zł miesięcznie za okres od 28.08.2014 r. do 29.11.2015 r.

Stosownie do treści art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia odpowiedniej renty.

Naprawienie szkody obejmuje w szczególności zwrot wszelkich wydatków poniesionych przez poszkodowanego zarówno w związku z samym leczeniem i rehabilitacją (lekarstwa, konsultacje medyczne, protezy, kule, wózek inwalidzki itp.), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia oraz inne dodatkowe koszty związane z doznanym uszczerbkiem (np. przejazdów, wyżywienia). Zwiększenie się potrzeb poszkodowanego stanowi szkodę przyszłą, wyrażając się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie np. konieczność stałych zabiegów, rehabilitacji, specjalnego odżywiania. Przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c. nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwa czynu niedozwolonego (por. wyrok SN z 11 marca 1976 r., IV CR 50/76, OSNCP 1977, nr 1, poz. 11). Prawo poszkodowanego w wypadku przy pracy do ekwiwalentu z tytułu zwiększonych potrzeb, polegających na korzystaniu z opieki osoby trzeciej, nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany efektywnie wydał odpowiednie kwoty na koszty opieki. Okoliczność zaś, że opiekę nad poszkodowanym sprawowali jego domownicy, nie pozbawia go prawa żądania zwiększonej z tego tytułu renty uzupełniającej opartej na art. 161 k.z. (obecnie art. 444 § 2 k.c. – por. wyrok SN z 4 marca 1969 r. I PR 28/69, OSNCP 1969, nr 12, poz. 229).

Powódka udowodniła również, że na skutek czynu niedozwolonego zwiększyły się jej potrzeby w związku z koniecznością korzystania z opieki osoby trzeciej. Niezbędną opiekę świadczyli powódce krewni, nie pobierając z tego tytułu wynagrodzenia. Zgodnie z opinią biegłego w dziedzinie neurologii powódka wymagała pomocy i opieki osoby trzeciej w wymiarze 4 godzin dziennie przez okres pierwszych sześciu tygodni od opuszczenia szpitala, w wymiarze 2 -3 godzin dziennie przez następne dwa miesiące oraz w wymiarze 1 godziny dziennie przez kolejne dwa miesiące. Wymiar niezbędnej opieki wynosi łącznie 390 godzin, co wynika z następującego wyliczenia: $(45\ \text{dni} \times 4\ \text{h} = 180\ \text{h}) + (2 \times 30\ \text{dni} \times 2,5\ \text{h} = 150\ \text{h}) + (2 \times 30\ \text{dni} \times 1\ \text{h} = 60\ \text{h}) = 390\ \text{h}$. Sąd przyjął za podstawę ustalenia wysokości kosztów niezbędnej opieki cenę jednej godziny usług opiekuńczych na poziomie 12 zł. Koszty zaspokojenia zwiększonych potrzeb powódki w zakresie opieki należało zatem ustalić na kwotę **4 680 zł** ($390\ \text{h} \times 12\ \text{zł/h} = 4\ 680\ \text{zł}$). Ponadto

zwiększone potrzeby powódki będące następstwem uszkodzeń ciała obejmują wydatki na zakup leków w wysokości 70 zł miesięcznie w okresie czynnego leczenia neurologicznego oraz koszty udokumentowanej wizyty w prywatnym gabinecie neurologicznym w kwocie 30 zł, co łącznie stanowi kwotę **870 zł** ($70 \text{ zł/m-c} \times 12 \text{ m-cy} = 840 \text{ zł} + 30 \text{ zł} = 870 \text{ zł}$).

Łącznie żądanie zasądzenia renty na zwiększone potrzeby okazało się usprawiedliwione do kwoty **5 550 zł**, a po uwzględnieniu przyczynienia się powódki do powstania szkody oraz kwoty wypłaconej dobrowolnie przez pozwanego po zgłoszeniu szkody, podlegało uwzględnieniu w części wynoszącej **4 298 zł** ($5 550 \text{ zł} \times 85 \% = 4 718 \text{ zł} - 420 \text{ zł} = 4 298 \text{ zł}$).

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o Ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity z dnia 8 lutego 2013 r. Dz.U. z 2013 r. poz. 392 ze zm.). Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania (art. 14 ust. 2).

Sąd Okręgowy podziela ten nurt orzecznictwa, który przyjmuje, iż zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia po sprecyzowaniu przez wierzyciela co do wysokości i wezwaniu dłużnika do zapłaty, przekształca się w zobowiązanie terminowe. Nie ma przy tym znaczenia, iż przyznanie zadośćuczynienia jest fakultatywne i zależy od uznania sądu oraz poczynionej przez niego oceny konkretnych okoliczności danej sytuacji, poszkodowany bowiem może skierować roszczenie o zadośćuczynienie bezpośrednio do osoby ponoszącej odpowiedzialność deliktową wynikającą ze skutków wypadku komunikacyjnego, a pewna swoboda sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu nie zakłada dowolności, wyrok zasądzający zadośćuczynienie nie ma bowiem charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny (por. wyrok SN z 28 czerwca 2005 r., I CK 7/05, LEX nr 153254, wyrok SN z 14 kwietnia 1997 r., II CKN 110/97, LEX nr 550931, wyrok SN z 22 lutego 2007 r., I CSK 433/06, LEX nr 274209, wyrok SN z 6 lipca 1999 r., III CKN 315/98 OSNC 2000/2/31/52, wyrok SN z 14 stycznia 2011 r., I PK 145/10, OSNP 2012/5-6/66, wyrok SN z dnia 18 lutego 2011 r., ICSK 243/10, LEX nr 848109, wyrok SA we Wrocławiu z 12 grudnia 2012 r., I ACa 1280/12, LEX nr 1312128, wyrok SA w Gdańsku z 15 maja 2013 r., I ACa 179/13, (...) SA w G.). Pogląd o waloryzacyjnym charakterze odsetek mógł mieć uzasadnienie co najwyżej w sytuacji, gdy następował istotny spadek wartości pieniądza, a stopa odsetek była znacząco wyższa niż stopa inflacji. W ustabilizowanej sytuacji ekonomicznej tego rodzaju argumentacja nie ma dostatecznego wsparcia jurydycznego i prowadzi do tego, że interes dłużnika przemawiał będzie za niewypłacaniem wierzycielowi jakichkolwiek świadczeń, nawet bezspornych, przed lub w toku procesu i za maksymalnym przewlekaniem procesu, aby jak najdłużej korzystać z pieniędzy wierzyciela bez jakiegokolwiek wynagrodzenia (por. Jan Sztombka „Wyrokowanie o odsetkach” Przegląd Sądowy nr 2 z 2001r., wyrok SN z 25 marca 2009r. sygn. akt V CSK 370/08, wyrok SN z 18 lutego 2010 r. II CSK 439/09, Lex 602683, wyrok SA w Łodzi z 17 października 2013 r., I ACa 535/13, Portal Orzeczeń SA w Łodzi, wyrok SA w Łodzi z 6 grudnia 2013 r., I ACa 736/13, Portal Orzeczeń SA w Łodzi, wyrok SA w Łodzi z 18 grudnia 2013 r., I ACa 819/13, Portal Orzeczeń SA w Łodzi, wyrok SA w Łodzi z 28 stycznia 2014 r., I ACa 947/13, Portal Orzeczeń SA w Łodzi).

Z akt szkody wynika, że powódka sprecyzowała roszczenie o zadośćuczynienie w piśmie stanowiącym zgłoszenie szkody, domagając się zapłaty kwoty 300 000 zł. Pismo zostało doręczone pozwanemu ubezpieczycielowi w dniu 7 kwietnia 2014 r. Decyzją z 7 maja 2014 r. pozwany zakończył likwidację szkody, przyznając powódce zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w wysokości 16 000 zł, które następnie pomniejszył o przyjęty stopień przyczynienia powódki

do szkody. Roszczenie o rentę na zwiększone potrzeby zostało skonkretyzowane w piśmie przygotowawczym stanowiącym sprecyzowanie żądań pozwu. Pismo to zostało doręczone stronie pozwanej w dniu 4 marca 2015 r. Uwzględniając 30 -dniowy termin na spełnienie świadczeń przez stronę pozwaną, roszczenie o zadośćuczynienie stało się wymagalne w dniu 7 maja 2014 r., a roszczenie o rentę na zwiększone potrzeby z tytułu opieki stało się wymagalne w dniu 3 kwietnia 2015 r. Natomiast roszczenie o rentę z tytułu zwiększonych potrzeb związanych z zakupem lekarstw oraz wizytą w prywatnym gabinecie lekarskim stało się wymagalne z chwilą wyrokowania, albowiem ustalenie jego zasadności i wysokości stało się możliwe dopiero na podstawie dowodu z przesłuchania powódki.

. Z dniem 1 stycznia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy –Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1830), na mocy której zmieniono przepisy kodeksu cywilnego o odsetkach ustawowych. Zgodnie z art. 359 § 2 w nowym brzmieniu jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 3,5 punktów procentowych. Przepis art. 481 § 2 w brzmieniu nadanym ustawą stanowi, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. W myśl art. 56 ustawy nowelizującej do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Wobec przytoczonej regulacji, która wprowadza dwie różne stopy odsetek ustawowych, w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych na etapie realizacji wyroku, Sąd sprecyzował, że za okres od 1 stycznia 2016 r. powodowi przysługują odsetki w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

. W pozostałym zakresie żądania pozwu podlegały oddaleniu jako wygórowane bądź nieudowodnione. Powódka nie wykazała zwiększenia się jej potrzeb ponad potrzeby, które zostały uwzględnione w ramach zasądzonej renty. Nie udowodniła również, że w wyniku wypadku utraciła częściową zdolność do pracy. Uzasadniając roszczenie powódka powoływała się na treść orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Trafne jest jednak stanowisko strony pozwanej, że dokument ten nie potwierdza utraty przez powódkę zdolności do zarobkowania. Wynika z niego jedynie, że powódka powinna być zatrudniona na stanowisku przystosowanym do stwierdzonej niepełnosprawności, a więc w warunkach zakładu pracy chronionej. Ponadto z poczynionych ustaleń wynika, że powódka po zakończeniu czynnego leczenia podjęła pracę sprzedawcy w drogerii, którą świadczyła do czasu zajścia w ciążę.

Sąd oddalił również żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody wynikające z wypadku, które mogą powstać w przyszłości. Z ustalonego stanu faktycznego wynika bowiem, że rokowania na przyszłość co do stanu zdrowia powódki są stabilne i nie należy się spodziewać żadnych dalszych skutków wypadku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie I k.p.c. dokonując ich wzajemnego zniesienia. Przemawiała za tym zbliżona wysokość kosztów poniesionych przez każdą stronę, obejmująca wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym oraz zbliżony zakres w jakim każda strona utrzymała się ze swoimi żądaniami. Wartością przedmiotu sporu po rozszerzeniu żądania pozwu była kwota 216 500 zł. Sąd uwzględnił roszczenia powódki do kwoty 92 448 zł, co stanowi 43 % wartości przedmiotu sporu.

O obowiązku uiszczenia przez stronę pozwaną kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa w łącznej kwocie 5 475,58 zł Sąd rozstrzygnął w oparciu o treść art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 623 ze zm.) w zw. z art. 100 k.p.c., albowiem pozwany w tym zakresie przegrał proces. Zasądzona kwota obejmuje należną opłatę sądową od uwzględnionej części powództwa w kwocie 4 622,40 zł ($92\,448\text{ zł} \times 5\% = 4\,622,40\text{ zł}$) oraz 43 % wydatków Skarbu Państwa na koszty opinii biegłych w łącznej kwocie 1 984,14 zł, co stanowi kwotę 853,18 zł ($1\,984,14\text{ zł} \times 43\% = 853,18\text{ zł}$).

Na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd odstąpił od obciążenia powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa, mając na uwadze odszkodowawczy charakter dochodzonych roszczeń oraz okoliczność, iż ustalenie ich wysokości zależało w

znacznej mierze od oceny Sądu. Powódka nie posiada majątku. Utrzymuje się ze świadczenia w wysokości 1 000 zł miesięcznie w związku z urodzeniem dziecka. Natomiast przyznane świadczenia mając odszkodowawczy charakter i służąc kompensacji szkody, nie powinny zostać uszczuplone przez pobranie należnych kosztów sądowych o oddalonej części powództwa.